

Sporočilo za javnost

V Luxembourggu, 29. junija 2017

Podpora mladim kmetom bi morala biti bolj usmerjena, pravijo revizorji EU

Podpora EU za mlade kmete je pogosto slabo opredeljena, rezultati in učinek, ki naj bi jih imela, pa niso podrobno določeni, ugotavlja Evropsko računsko sodišče v svojem novem poročilu. Revizorji priporočajo, naj bo podpora bolj usmerjena, da bo spodbujala učinkovito generacijsko pomladitev.

Revizija je bila osredotočena na štiri države članice z večino porabe za mlade kmete (tj. tiste, stare manj kot 40 let): Francijo, Španijo, Poljsko in Italijo. Sodišče je ugotovilo bistvene razlike med upravljanjem plačil okviru 1. stebra, s katerimi se mladim kmetom poleg neposrednih plačil dodeljuje dodatno plačilo v višini 25 %, in plačil pomoči mladim prevzemnikom kmetij v okviru 2. stebra.

Pomoč v okviru 1. stebra ne temelji na dobri oceni potreb, ne odraža splošnega cilja spodbujanja generacijske pomladitve, se ne dodeli vedno mladim kmetom, ki jo potrebujejo, včasih pa se dodeli kmetijskim gospodarstvom, v katerih imajo mladi kmetje le manjšo vlogo. Države članice plačil v okviru 1. stebra ne usklajujejo s podporo mladim kmetom v okviru 2. stebra. Pomoč se dodeljuje v standardizirani obliki, s katero se ne obravnava nobena specifična potreba razen dodatnega dohodka, skupni okvir spremljanja in vrednotenja pa nima kazalnikov rezultatov.

2. steber na splošno temelji na nejasni oceni potreb, vendar njegovi cilji deloma odražajo splošni cilj spodbujanja generacijske pomladitve. Pomoč bolj neposredno obravnava potrebe mladih kmetov po dostopu do zemlje, kapitala in znanja. Znesek pomoči je običajno povezan s potrebami in prilagojen tako, da spodbuja posebne ukrepe (npr. uvedba ekološkega kmetovanja, pobude za varčevanje z vodo ali energijo). Poslovni načrti so sicer koristna orodja, a se je njihova kakovost v revidiranih državah članicah zelo razlikovala. Organi za upravljanje z izbirnimi postopki niso vedno zagotovili prednosti najboljšim projektom.

„Učinkovita podpora za mlade kmete je ključnega pomena, če želimo zagotoviti trajnostno kmetovanje za prihodnje generacije,“ je dejal Janusz Wojciechowski, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za poročilo. „Vendar je Sodišče našlo le malo dokazov o izidih teh ukrepov in o tem, ali ukrepi mladim kmetom dejansko pomagajo, v glavnem zaradi njihove nezadostne ciljne usmerjenosti in nekatkovostnih kazalnikov.“

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče.

Celo poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson, uradni govorec T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer, tiskovni predstavnik T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Pozno v programskem obdobju 2007–2013 so bila sicer uvedena izbirna merila za projekte, ki pa niso omogočila, da bi se prednost namenila najboljšim projektom, saj so bili minimalni pragovi za zbrane točke ali prenizki ali pa jih sploh ni bilo. V nekaterih državah članicah je bil proračun porabljen že na začetku programskega obdobja, zato mladi kmetje, ki so gospodarstvo prevzeli kasneje, niso več mogli prejeti finančnih sredstev.

„Da bi bila pomoč učinkovita, morajo EU in države članice najprej opredeliti, koga želijo podpirati in kaj naj bi bil pričakovani rezultat pomoči EU, nato pa se osredotočiti na merjenje doseženega napredka,“
je dodal Janusz Wojciechowski.

Revizorji priporočajo, naj Evropska komisija in države članice:

- izboljšajo intervencijsko logiko z izboljšanjem ocene potreb in opredelitvijo ciljev, ki odražajo cilj spodbujanja generacijske pomladitve;
- bolje ciljno usmerjajo ukrepe z boljšim izborom projektov in uporabo poslovnih načrtov;
- izboljšajo okvir spremljanja in vrednotenja tako, da bodo uporabile najboljše prakse, ki so jih razvile države članice.

Pojasnila za urednike

Skupno število kmetov v EU (brez Hrvaške) se je v zadnjem desetletju hitro zmanjšalo, in sicer s 14,5 milijona leta 2005 na 10,7 milijona leta 2013. Število mladih kmetov se je v istem obdobju zmanjšalo s 3,3 na 2,3 milijona. Ker se je število kmetov zmanjšalo v vseh starostnih skupinah, je delež mladih kmetov ostal razmeroma stabilen, in sicer tik nad 20 %. Vendar med državami članicami obstajajo bistvene razlike.

EU je v obdobju 2007–2020 za mlade kmete dodelila pomoč v znesku 9,6 milijarde EUR za izboljšanje konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev in generacijsko pomladitev v kmetijstvu. Skupaj s sofinanciranjem držav članic za ukrep pomoči mladim prevzemnikom kmetij v okviru 2. stebra skupna javna podpora znaša 18,3 milijarde EUR. V obdobju 2007–2013 je pomoč EU mladim prevzemnikom kmetij prejelo skoraj 200 000 mladih kmetov.

Posebno poročilo št. 10/2017 – Podpora EU za mlade kmete bi morala biti bolj usmerjena, da bi spodbujala učinkovito generacijsko pomladitev – je na voljo na spletišču Evropskega računskega sodišča eca.europa.eu v 23 jezikih EU.